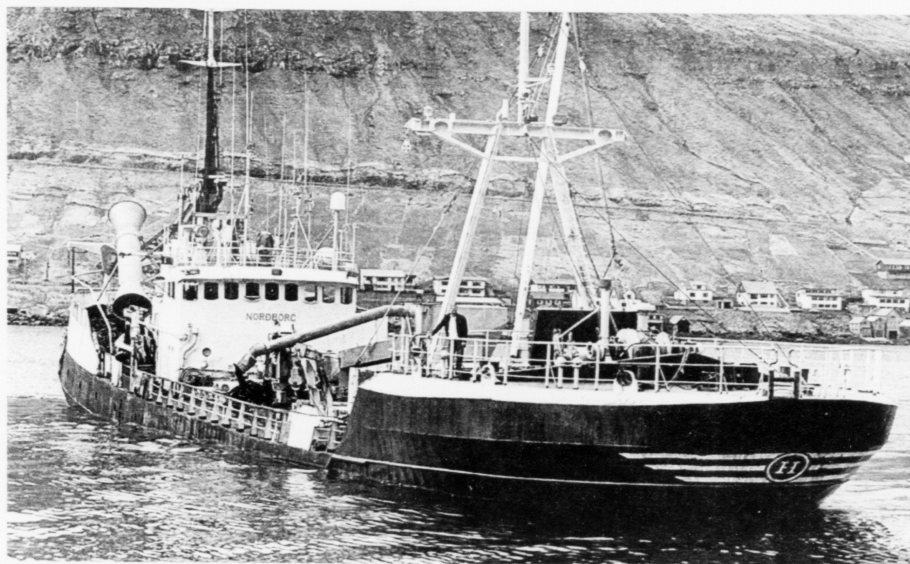

Teir gyltu dagarnir hjá nótaflotanum eru farnir og teir koma neyman aftur. Prísurin á uppsjóvarfiski er nógv fallin og eygleiðarar eru ójavnir á máli um útlitini. Á Havsbrún verður tó roknað við, at prísurin fer at hækka eitt sindur aftur

Prísurin er fallin næstan 50%

– Nú er veitslan hjá idnaðarflotanum liðug. Prísurin á idnaðarfiski er fallin heilt nógv seinastu tíðina. Á Havsbrún vænta tey tó, at hann fer at hækka eitt sindur aftur

ÁKI BERTHOLDSEN

Nú eru teir gyltu dagarnir hjá nótakipunum farnir.

Frá tí at skipini settu øll met í fjør, tá ið prísurin á

uppsjóvarfiski var í topp, skulu tey nú venja seg við

Lóggáva fyri privatum djóralæknavirksemi í Føroyum

Uppskotið til lóg um djóralæknavirksemi er fyrsta stig til eina neyðuga nútímansgerð og dagføran av lóggávuni á veterinera økinum, sum skal verða grundarlag fyri, at privat virkandi djóralæknar kunnu taka ein virknan lut í almennari basan av sjúkum hjá dýrum, sigur Finnboji Arge, landsstýrismaður m.a. í viðmerkingunum til nýggja uppskotið um djóralæknavirksemi her á landi

ÓLAVUR í BEITI

Hósdagin í farnu viku legði Finnboji Arge fram nýtt uppskot um djóralæknavirksemi v.m. í Føroyum.

Fyrst av øllum verður staðfest, hvat hetta virksemi er, og sigur uppskotsstíllarin, at tað er: at taka sjúku-avgerðir um dýr, ella um sýnið av dýrum, og at gera kannningar í tí sambandi; at gera skurð- og aðrar pínuvaldandi viðgerðir av dýrum; at seta í verk fulla ella staðbundna doyving av dýrum; at gera kvíðkannningar, taka út sáð, egg, og embryonir, isáða og seta upp gítin egg, gera fleigubroytingar og aðra viðgerð í sambandi við noring hjá dýrum; at taka dýr í viðgerð fyri sjúku, sum kemur undir galdandi lóggávu um smittandi sjúkur hjá dýrum;

at taka dýr í viðgerð fyri aðra sjúku, har ið veterinert innlit er ein fortreyt; at taka dýr í viðgerð við nýtslu av forskriftaskyldigum heilivági, herundir serum og koppingarevni; at reka djóralæknaðstovur og djóralæknasjúkrahús; at reka veterinærar starvsstovur; at útanna veterinert matvøru- og sláturfriligt; at geva veterinærar vátanir og ummæli um heilsustøðuna hjá dýrum og úrdráttum av dýrauppruna og at útanna annað virksemi, har ið djóralæknaðbúgving er av stórum týdningi.

Leggja saman stovnar Í almennu viðmerkingunum til uppskotið, sigur Finnboji Arge, at í Føroyum er eingin lóggáva fyri djóralæknavirksemi ella lóggilding av djóralæknum. Í januar 1997 setti landsstýris-

maðurin eina nevnd at arbeiða við at gera uppskot til lóg um úttingning av djóralæknavirksemi v. m. í Føroyum. Eisini skuldi nevndin arbeiða við samanlegging av Heilsufroðiligu Starvsstovnu og Landsdjóralæknaembættinum við tí endamáli at gera lógaruppskot um, hvussu øll veterinerviðurskipti kunnu samskipast, soleiðis at trygd kann fást fyri, at ressursir innan nevnda øki verða gagnnýttar optimalt.

Upplýst verður eisini, at tveir nevndir hava verið settar. Tann fyrsta var umboðað soleiðis: Landsdjóralæknin, 1 umboð fyri Vinnumálastýrið, 1 umboð fyri Heilsufroðiligu Starvsstovnu, 1 umboð fyri privát virkandi djóralæknar og 1 umboð fyri Bóndafelag Føroya. Men tá tað í juni

1997 vísti seg trupult hjá hesi nevndini at koma á samt um ítökiliga lóggávu og samskipan av veterinerviðurskiptunum, gjordi landsstýrismaðurin av at skifta út síðstnevndu umboð, t.e. umboðini fyri Bóndafelag Føroya og privát virkandi djóralæknar, og setti istaðin ein lógróðing og eitt umboð fyri lógmannsskrivstovuna í nevndina.

Føroyskar umstøður Um ætlanina við lógaruppskotinum um djóralæknavirksemi í Føroyum, sigur Finnboji Arge, at hon er at seta á stovn eina lóggávu fyri privatum djóralæknavirksemi í Føroyum. Lógaruppskotið er evnað til við stóði í samsvarandi reglum í øðrum Norðurlöndum og við atliti til føroyskar umstøður.

lakari tíðir.

Prísurin á uppsjóvarfiski er nevnliga fallin næstan 50% seinasta hálva árið, í hvussu so er, hvat summum fiskasløgum viðvíkur.

Prisfallið byrjaði seinast í 1998, men gongdin hevur verið tann sama, tað, sum farið er av 1999.

Eitt nú er prísurin á svartkjafti fallin 29 %.

Á nebbasild er prísurin fallin 32 %, á brislingi 35 % og á sild er hann fallin næstan 50%.

Kemur ikki óvæntað

Bergur Poulsen, stjóri á Havsbrún sigur tó, at prísurin gongur altíð upp og niður.

Prisfallið nú kemur als ikki óvæntað á teir.

Og hann væntar eisini, at prísurin fer eitt sindur upp aftur og at hann fer at leggja seg á eitt hóskaði stöðið.

Men tað eru øll greið yvir, at prísurin kemur ikki upp aftur á tað stöðið, sum hann var fyri nokrum mánaðum síðani, sigur Stjórin á Havsbrún.

Í lotuni er prísurin á idnaðarfiski 45-50 oyru fyri kilo í miðal og stjórin á Havsbrún metir, at prísurin fer at at stöðast onkustaðni rúndum 60-70 oyru fyri kilo.

Tað heldur hann vera eitt hóskaði stöðið, eftir at prísirnir vóru heilt óvanliga høgir í fjør.

Fyri nokrum mánaðum síðani var hann 90 oyru fyri kilo og gott tað.

Prísurin á sild hevur ligið upp ímóti 1,30

Aðrir eygleiðarar eru meiri svartskygdir, enn stjórin á Havsbrún er.

Í norska blaðnum Fiskaren meta eygleiðarar, at útlitini eru smá fyrri, at prísurin fer upp eftir aftur.

Fleiri orsøkir

Bergur Poulsen sigur, at tað eru fleiri samanfallandi orsøkir til prisfallið á uppsjóvarfiski

– Ein orsøk er, at ferð er komin á aftur framleiðsluna av mjóli og lýsi í Suðuramerika.

– Í Suðuramerika eru so stór fiskamjólsvirki, at tað er í veruleikanum har, at prísurin á alheims marknaðinum verður ásettur.

– Men harafturat eru virkni í Suðuramerika illa fyrri figgarliga av bakkastinum, sum fiskaloysi í langa tíð hevur ført við sær.

– Og bankarnir hava mestsum tikið ræðið á teimum og noytt tey at selja biligari, enn tey undir vanligum umstøðum høvdu selt fyri.

– Ein triðja orsøk er, at kreppan í Russlandi hevur elvt til, at tann marknaðurin fyri matsild og makrelir er munandi víknaður.

– Og ein fjórða orsøk er, at prísurin varð so høgur at tey, sum plagdu keypa lýsi, fóru heldur at brúka soyaolju í síni framleiðslu, heldur enn lýsi.

– Tá ið prísurin á lýsi so fellur, fer eftirspurnin aftur at økja, og so hækka prísurin eitt sindur.

Bergur Poulsen sigur, at hetta er myllan, tey eru von við, og tí væntar hann eisini, at prísirnir fara eitt sindur upp aftur.

– Lógaruppskotið er ein rein professiónslóg, sum ásetir reglur fyri tann privata partin av veterinerverkinum, sum fevnir um privatar lóggildar djóralæknar og onnur lóggild ella góðkend fólk, djóralæknaðstovur og veterinærar starvsstovur, annaðhvørt teirra virki er gjørt í privatar ella almennari tenastu. Lógaruppskotið nemur ikki við tann almenna partin av veterinerverkinum, undantikið tey viðurskipti, sum beinleiðis víðkoma tí privata partinum.

– Uppskotið til lóg um djóralæknavirksemi er fyrsta stig til eina neyðuga nútímansgerð og dagføran av lóggávuni á veterinera økinum, sum skal verða grundarlag fyri, at privat virkandi djóralæknar kunnu taka ein virknan lut í almennari basan av sjúkum hjá dýrum. Annað stig av hesi mannagongd verður ein nútímansgerð av lóggávuni um sjúkur hjá dýrum, sum við nokrum undantøkum stavar frá 1908.

Førleikan í lagi

Og um endamálið, sigur landsstýrismaðurin, at tað er at tryggja at djóralæknar og onnur fólk, ið verða lóggild ella góðkend sambært lógini, hava tann førleika, ið samfelagið væntar, at tey hava. Samstundis skal lógin tryggja, at djóralæknar

meðvirka til at verja vælferð og heilsustøðu hjá dýrum og soleiðis eisini verja fólk, ið í landinum móti sjúkum, ið kunnu berast til menniskju, annaðhvørt beinleiðis frá dýrum ella óbeinleiðis gjøgnum matvøru av dýrauppruna.

Fyri teir virkandi djóralækarnar ber lógaruppskotið við sær, at greiðar reglur verða gjørdar fyri teirra fyriskipan og útflyggjan av forskriftaskyldigum heilivági til dýr og fyri teirra skyldur við atliti til neyðkomin dýr og smittandi sjúku hjá dýrum, ið eru fevnd av lóggávu.

Fyri dýraáranar ber lógaruppskotið við sær, at teimum verður tryggjað ta neyðugu djóralækna hjálpi og tann neyðugi forskriftaskyldigi heilivági, tað og nær tørvur er á hesum.

Vinnumálastýrið metir, at fyriliggjandi lógaruppskot er eitt neyðugt amboð til at staðfesta, hvat endamálið er við úttingning av djóralæknavirksemi, og hvørjar reglur verða at galda fyri veterinera økið fram eftir, sigur Finnboji Arge at enda í drúga uppskotið um djóralæknavirksemi v. m. í Føroyum.